

ULTRAMAR

SETMANARI CATALÀ
FESTIU IL·LUSTRAT Y LITERARI

10 CENTIMS lo número per tot arreu

Preu de subscripció 2 R^s al mes.

REDACCIÓ: San Pau -- 56-Lit.

CONCHITA LINARES

No es dona..... Es un bras de mar
d'hermosura y distinció
que fa avuy d'admiració
dels habitants d'Ultramar

Torna á donar la volada
envers la patria que 't vol;
que en ta ausència, 'l rosinyol,
ja no canta á trench d'aubada.

SUMARI

TEXT: Avis important.—Un wagó, per Serrallonga.—Viatje filosófic-humorístic, La coqueta primerenca, per Joseph M.ª Codolosa.—Deu los cria..., Lo far de Sant Sebastià, «Ella», Epígramas y Moda nova, poesías per Doctor Geroni, Francesch Marull, Pepet del Carril, Joseph Terri, J. T. Anguila y M. Riusec.—Teatros, per Un cómic retirat.—Campanadas.—Secció regiliosa.—Telégramas.—Anuncis.—Nottcias marítimas.—Correspondencia. Secció de Trenca-closcas.

GRABATS.—D.ª Conchita Linares, retrato per A. F.—A la Exposició per Cilla.—Idili Calent, per Efe. G. S.—D. Carlos G. Vidiella, retrato per ....—Moneda corrent, per Cilla.—Nostres públichs, per Efe. G. S.—Gimnástica napolitana, per Cilla.

FOLLETÍ: Lo centinella del Bruch, per F. Ubach y Vinyeta.—Anyoransa, per Joseph Franquet y Serra.—La mort moral, per Frederich Olivé, ab ilustració de Efe. G. S.

AVIS IMPORTANT

Al comensar lo tiratge litogràfic de lo present número, hem tingut la desgracia que se 'ns trenqués la pedra, per lo que, feya impossible nostra sortida en lo dia y hora degut, pero hem resolt fer un transport, esperant de la condescendencia del públic que se 'ns dispensará, cas que s' observi algun defecte en los notables retratos que avuy publiquem.

UN WAGÓ.

AJA.. qu' hem de fer?... Mira que 'l tren marxa... Sents?... Ja tocan el pito!

Aquets crits sortian d' un cotxe de tercera á l' estació de Flassá en el tren de Fransa; aquell tren hont no posan fanals en los cotxes de tercera, perquè dehuen tenir format dels que viatjan en aquella classe, lo mateix concepte que 'ls redactors d' aquell diari que, en motiu del derrumbament que va haberhi prop de Tárrega, van escriurer: *Por fortuna solo han sufrido los coches de tercera.*

Pero, en fi, bastants cotxes de tercera han hagut de tragar los redactors d' aquell diari, y tocant al famós Sr. Planás, es veu que, quan li convé, qu' es casi sempre, té las orellas á pendrer las ayguas.

Donchs, com deya, las paraulas que desde el mencionat cotxe surtian de boca d' una dona que ratllava als 40 anys, anavan dirijidas á un pajés que á la porta del anden butxaqueijava buscant lo bitllet que esperava l' empleat.

De prompte es recorda que 'l duya á la gorra y treyntésela ab una esgarrapada, entrega lo ticket al *carriero*.

Sufreix lo pobre cartró la primera punyalada de las mil qu' ha de sufrir (no sé perquè) durant lo trajecte, y torna á passar á mans del cama-lluvent que corre com un llampéch y obra la portella al temps que 'l tren ja 's posava en marxa.

—Cuidado!

—No vagi despressa.

—Agafis!

Y lo pagés obehint á aquestas diferentas véus que

sortian del interior del departament, logra entrar agarrantse ab la ma esquerra á la sotana d' un capellá ab cara de gefe carlista qu' estava murmurant en un breviari, y ab la dreta subjectantse ab una pantorrilla de la mijordona que estava sentada *vis á vis* de son amo y que á jutjar per la rialleta que movia los seus llabis, no li sabia greu que li anéssin per las pantorri-llas quan era per fer un bé al próxim.

Lo capellá, ab cara de carcunda, no debía ser de la opinió de la seva *maritornes*, per quan va deixar de resar un moment per donarli una mirada que no tenia rés de misticisme.

Després de posar la má á la cara d' un jove tísch que venia de pendrer ayguas, trepitjar á un comissionista de vins y ficar un dit á l' ull d' una criatura de pochos mesos, que la duya una dida á la falda, va poder conseguir aquell sócio arribar al costat de la seva dona que casi el va tomar com qui toma un meló que cau d' un primer pis.

—Qué redimoni fa?

—Que no hi véu?

—Arri, animal!

Ab aquestas carinyosas frasses y els xisclets de la criatura que semblava que l' escanyessin, va ser rebut aquell mestre que se 'ls mirava á tots ab aquella cara de idiota tant comú en certa classe de gent.

Quan va aquietarse una mica la cosa va arribar lo tren á l' altre estació, pujant dos guardias civils que van obligar á la dona del pagés á posar un gran cistell d' ous que duya al costat, dalt lo prestatje, en el qual lo capellá hi tenia dos cunills que semblavan dugas llebras.

En lo Ferro-carril de Fransa si bé no tenen oli per los cotxes de tercera, en cambi en algun s' hi permét lo luxo del prestatje; rés, rarasas d' aquella companyia que té tant contents als accionistas, que no saben hont ficarse al seu gerent.

Tornant al nostre assumpto, dirém que al poch rato de haver tornat á caminar lo tren, regnava dins del wagó un silenci sepulcral que va durar fins al arribar á la estació que vé antes de Girona.

La dida chupava ab un mocador moll de saliva, l' ull de la pobre criatura, que ja callava feya rato. Lo capellá, vermell encara de zel per la moral, alsava de quant en quant los ulls del breviari per dirijirlos al lloch hont devia tenir la fámula, las profanadas pantorrillas. Lo jove tísch, anava tirant en petitas dóssis lo tros del pulmó que li quedava, als peus de sos companys de viatge y los dos civils estavan fumant tranquilament lo seu pitillo ab los remigntons entre camas.

Torna á parar lo tren. Obra un empleat la portella, s' aturan alguns per entrar, reculant al veurer qu' estava plé, fins que després de tornar á tancar, se sent la campana y lo tren es posa de nou en marxa.

En aquell moment s' torna á obrir la portella y entra un cassador ab l' escopeta y un gos tot brut de fanch, que segurament havia passat per alt, als empleats de la via.

Una protesta general va sortir de totas las bocas, mentras ell ab lo cap á fóra, procurava posar los baldons de la portella.

—Que no véu que no hi cab?

—Fássi el favor de baixar.

—En *donde* vol assentarse? exclama un civil castellá, volent parlar la llengua de 'n Pau Claris.

Entre tant l' home anava fins al altre extrem del

departament buscant ab los ulls un foradet hont col·locarse, seguit del gos que deixava un rastre de fanch a totas las camas dels passatjers.

—Fóra d' aquí!... Que no ho sab qu' aquí no hi entran gossos?

—No ho devia veurer qu' era plé...

—Si ho hagués vist, no haguera pujat—¿Podria fer lo favor?...

—Qui... jo? contestá la dida, ficantse per miléssima vegada lo mocador a la boca.

En aquell instant lo gos fila a un dels conills que treya una orella fora el prestatje y fent un terrible salt, prenent per estrep lo cap del jove tísich, torna a caurer de esquena a la falda del capellá, seguit dels

dos cunills y el cistell d' ous que com una pedregada es descarrega sobre els dos guardias.

Allavors lo desconcert va ser gran: lo capellá agarrat als cunills disputantlos al gos que no 'ls vol deixar. Los civils empastifats d' ous, renegant; lo tísich ab un accés de tós que li fa treurer lo que li quedava de pulmó y lo pagés, baladreijant: ¡Que 'm trepitjéu 'ls ous! ¡Los meus ous!...

En aquell moment arrivavam a Girona; para el tren, y jo, que era un dels passatjers del departament aquell, surto disparat jurant no tornar a viatjar en cotxe de tercera, encara que per ferho, m' hagi de empennyar la camisa... de la dona.

SERRALLONGA.

Viatje filosófic-humorístich

AL INTERIOR DEL CRÁNEO HUMÀ

II

LA COQUETA PRIMERENCA

Havent deixat, lector, a l' home avaro, entremnos sens reparo en los florits jardins de l' *infantesa*, ahont viuhem la *puresa*, l' *ignocència*, lo *goig* y la *ventura*.

Il·lumina lo sol, tot es planura, tot son *càntichs* d' amor y d' *esperansa*, y encar qu' en llontanansa

lluheixin los *llampechs* de la *malícia*, ní un núvol taca 'l cel, ní un tró contesta, la ditxa no es fictícia,

no hi ha por que 'ns atrapi la *tempesta*.

Once abrils no ha cumplert l' encisadora nina qu' en son *cervell* ens dona *estada*, grans los ulls y més negres qu' una mora, sedosos los cabells, ben modelada, de flor de magraner son fets sos llabis y a las rosas sas galdas fantagravis.

Som a posta de sol, está sentada al peu d' uu emparrat que l' aura hi juga, pensa y de tant en tant un *suspir* llensa, ¿de qué suspirará? vejam qué pensa.

Viatjem fins allí hont lo *desitx* pugua.

«No sé perque mes llarchs me son los dias,
»los *dijous* sobre tot, las meas *tias*
»tan punt la fosca vé, ja 's neguiteijan
»y a mí y a la *Mamá* solas ens deixan,
»aixó es mal fet! es clá! qué faig soleta!
»sense 'ls meus *cusinets* estich tristeta!
»al menós al anársen els deixessin!
»pero, cá, se 'ls emportan y 'ls anyoro,
»m' estimaría més que no vinguessin,
»que no que 'm fessin plorar..., encare ploro!
»A l' *Arturet* també li dol deixarme,
»sempre que 'ns despedim, quan vé a besarme,
»li espurneijan los ulls... ja 's veu, m' estima
»tant com l' *estimo* a n' ell... res m' *escatima*,
»me conta unas *historias* tan *hermosas*!
»uns *qüentos* tant bonichs!... si 'n sab de cosas!
»De *Romeo y Julieta* 'l desespero
»ell m' ha contat, del *Trovador* l' historia,
»los *Aymants de Teruel*, sab de memoria,
»lo *Tenorio* me 'l diu, ¡qué bé sab ferho!
»sempre ab romansos surt, ¡qu' es *romancero*!
»no se pas d' hont se 'ls treu, avuy me deya
»estrenyentme las mans: «T' agradaría
»que siguessim més grans? y al dirho reya,

»reya y no sé perque m' avergonyía.

»Veient no responía,

»fentme un petó m' ha dit: «Aixó t' enfada?»

»y en vers de contestarli: «Es que m' agrada!»

»molt séria l' hi he respost: «A na la *Tia*

»si m' ho tornas a dir avuy li conto.

»¡Com s' ha posat, Deu meu! ja no volía

»ní mirarme ¡s' es vist! vaya qu' es tonto.

»Y a no ser que hi jurat que res diría,

»qu' era una broma sols, que ma ventura

»fora fé 'l que *volgués*, que l' estimava

»més que tot lo del mon, estich segura

»que may més a jugar ab mí tornava.

»Quant aixís l' hi he parlat, sos ulls tenian

»una estranya claror y encar qu' hi havian

»los altres *cusinets* que s' ho miravan,

»las sevas mans ardents m' estrenyian,

»y a sobre del seu pit, mon pit prempsavan.

»Válgain que 'ns han cridat, de cap manera

»volía pas deixarme... qu' ets pitera!

»qu' ets hermosa, *Remey!* y al dirme hermosa,

»altra cosa m' ha dit..., un altra cosa

»que no recordo bé... pero estich certa

»qu' era un *pecat* que 'm posa neguitosa

»quant del fons del meu cor lo *goig* desperta.

»Vull ferli repetir... ¿qu' és? que 'm *demana*!

»fins dijous no 'ns veurém, una setmana

»te que pasar encare ¡quantas horas!

»per ferli repetir lo qu' allavoras

»podía dirme clá... tornantlo a veure

»faré esplicarli tot... si no 'm vol creure

»pitjor per ell... com se que l' amohina

»que jugui ab l' *Enriquet*... tindré renyina,

»massa que 'm buscará, quins uns els homes.

»Aixó diu la *mamá* a na la *vehina*.

»Quan més lo serio 'ls fem, més volen bromas,

»No li valdrá que 'm digui: Qu' ets bufona!

»si 's pensa que so *nena*, so una dona!

»L' any vinent ja de *llarch* volen vestirme

»y si are a tot hora haig de sentirme

»*Nena* per qui y per llá, donantme pena

»ja no vull que may més me diguin *nena*.

»—La *mamá* la *demana*, *nena*, crida

»la *minyona*—ja vinch tot desseguida.

»Quin dia será aquell que satisfeta

»tindré 'l gust de que 'm diguin *senyoreta*!

Y en aquí com l' auell qu' alegre vola per entre romanins y farigolas, la *nina* d' onze abrils se 'n vá a buscar del amor maternal la rica essencia; deixém donchs lo *cervell* de l' ignoscencia, entrém en lo *cervell* d' un *capelli*.

JOSEPH M.ª CODOLSA.

(Seguirá.)

A L' EXPOSICIO

Sultan.—Tobed.—Carquinyoli,
Totem.—Pastat d' Ali-oli

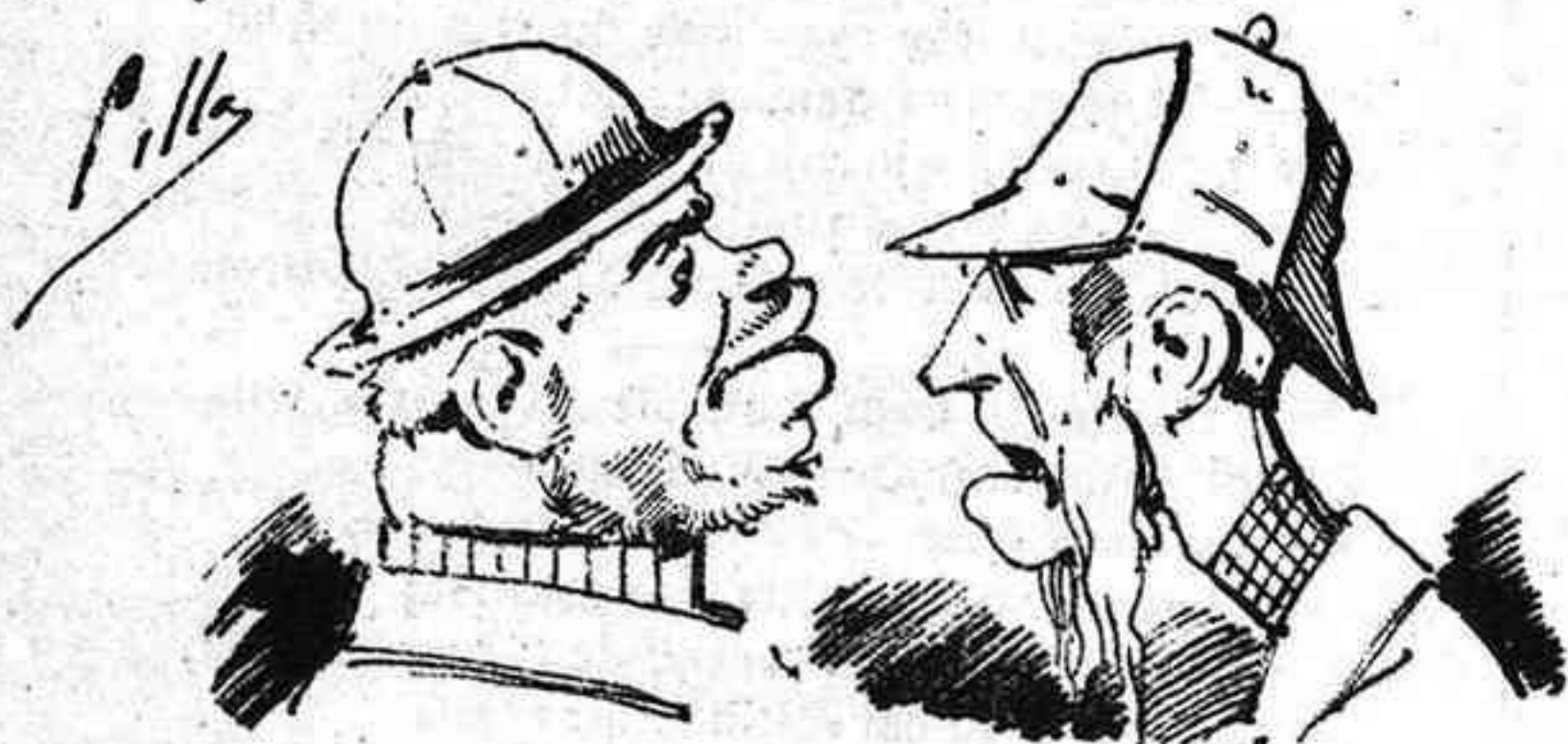

Ell prou diu ben clá: cu-li
pero no l' enten ningú.

Han sopat ab pela y sis
y ara van á buscá ahont seurer;
y 'n diuhen d' aixó, aná á veurer
l' Exposició de París.

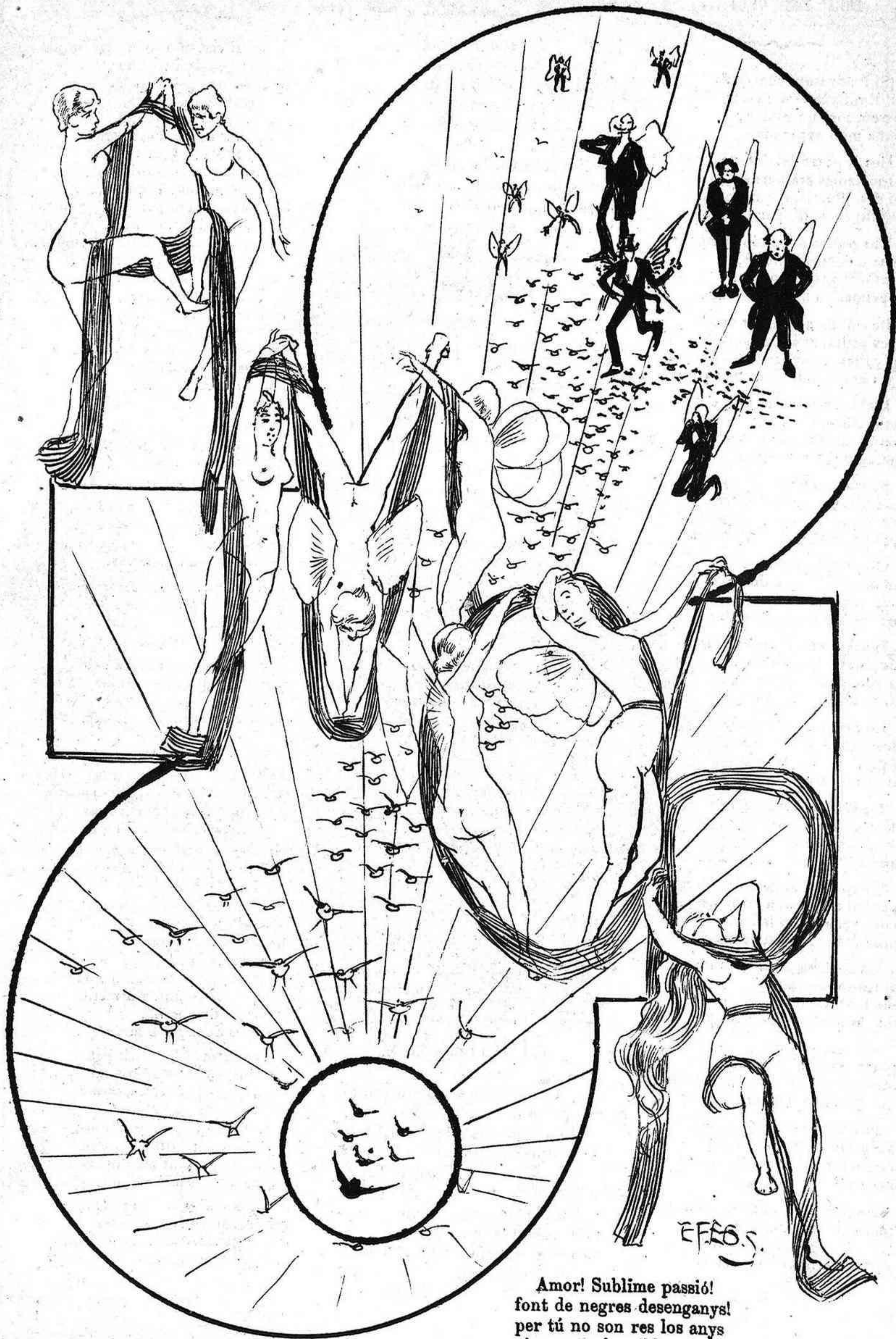
Pué, Seviya er má barbiana,
que sil... Que me dá la gana!

—You spick English?
—Pich? aixó!
Tot avuy que ho busco jo.

LA TOMASA
IDILI CALENT

Amor! Sublime passió!
font de negres desenganys!
per tú no son res los anys
ni aquesta horrible caló.

Deu los criá....

¡Si l' havesseu coneguda
á l' Emilia del meu cor!
rosseta com un fil d' or
y una mica geperuda.

Mes, á pesar del defecte.
tot lo demás era hermós,
un cos, ¡Recristo, quín cos...
de mitj en avall, perfecte!

Uns peuhets com dos pinyons,
unas caderas preciosas,
pantorrillas primorosas
(y primas com dos bastons).

De coll en amunt ¡la mar!
boca petita, dents grossas,
las galdas... noy, com duas bossas
y un nas... com un campanar.

Llabis de color de grana
las orelletas de fura,
¡vaija, qu' era una figura....
lletja, raquíca y nana!

Sens exagerar, com ella
no hi havia cap més noya;
era 'l que 's diu una joya
(pero aixó sí, un xich garrella).

Oh infelís debilitat!
un día.... no, era una nit,
vaig véurela y desseguit
me 'n vaig sentí enamorat.

Deixant apart, sens orgull,
las galas y la bellesa
la vareig fer ma promesa...
¡si 'n tindria de pa al ull!

Lo cas es que vam seguir
dos anyets de relacions,
y per fi de discussions
al últim varem renyir.

No sé si 'm vaig trastorná
de resultas del disgust,
lo certus es, y es lo just,
que no 'm poguí consolá....

Es dir, de moment, no ho nego,
pero al cap d' una setmana
ja ni pensava ab la nana;
¡que n' havia estat de cego!

Un diumenge que jo anava
al teatro, decidit,
me la trovo ab un mosquit
que orgullós l' acompanyava.

—Vaija, vaig dir, ja ha pescat,
¡pobre jove! ja 'l perdono,—
quan tot d' un plegat m' adono
qu' ell també era un esguerrat.

¡Borni y manco, vaya uns dos,
quín parell, tal para cual!
no es que me 'n burli, formal,
pero era un duo graciós.

Després mil voltas m' hi dit:
¡pero qu' alló t' agradés!
Ah .. aixó sí... á tenir dinés
per mí no hauriam renyit.

DOCTOR GERONI.

Lo far de Sant Sebastiá

Improvisació.

¡De bellasas quín estol
brilla aquí com rich estel!
Per xó, quant s' apaga 'l sol,
qu' es lo far hermós del cel,
per guiar la gent de mar
de l' ona entre lo perill,
fereix lo espay ab son brill
la llum hermosa d' eix far!

FRANCESCH MARULL.

«ELLA».....

—i—*—i—

¡No la coneixeu?... Ho sento:
¡No l' heu vista?... De segú
que, si la veyau, diriau:
—Es maca; val un Perú.

Y no vos creguéu que siga
d' aquellas de polissón
y arrufats... ¡ca!... ¡Si es la noya
mes sencilla d' aquest mon.

Unas faldillas d' indiana,
sach de cretona cossat,
pentinat d' aquells de clenxa,
un mocadó.... y s' ha acabat.

Més, quan surt de casa séva
fá planta.... ¡si n' fá de goig!....
aquella mena de cosa....
es per fer tornar mitj boig.

Es que té totas las gracias;
es que á n' ella tot li escau:
per aixó tothom s' hi encanta
y la volta tant babau.

¡Y veyeu? no s' dóna llustre,
vull dir jo; d' orgull no n' te;
no es coqueta ¡qui ho diria?
no es d' aquellas de va-y-vé

Ella á casa y sempre á casa,
cusint dintre, nó al portat!
¡no li agrada fer porteta!
puig no fa noya com cal.

¡A sarau?... ¡Reyna Santíssima!
¡Relacions?... ¡quin disbarat!
¡Sortir sola?... ¡ni somiarho!
Mirá als homes?... ¡quin pecat!..

¡No la coneixeu?... Ho sento:
¡No l' héu vista?... Jo tampoch:
¡De noyas com la que cito
no crech qu' n' hi hagi una en lloch!!

PEPET DEL CARRIL.

EPIGRAMAS

—Te una falta en Quím manobra.
—¡Quína falta, senyó March?
—Home, que te 'l nas molt llarch.
—Donchs jo diria una sobra.

JOSEPH TERRI.

Un plat de plata tenia
cert argenter, y en Bernat
va preguntarli:—“¿Qu' es plata?”
y aquell respongué:—“No, es plat.”

J. T. ANGUILA.

MODA NOVA

—30—73—68—

¡No hi vist may moda tan rara
junt ab pensada tant bona!...
Resulta ara, que la dona
vol, además de la cara,
ensenyá 'l coll escotat,
vol que l' home 'l saboreiji,
vol que tota la gent veigi
lo millor que Deu li ha dat,
aquell pit tant á la fresca,
aquell busto tan perfecte.
y sense perdre 'l respecte
l' home ho veu, l' home s' engresca
y engrescantse ¡qu' ha de fe?
va seguintla, sab ahont para....
un día trova á sa mare,
la demana per muller
y 's casa y ella ha lograt
lo qu' ab tant afany buscava...
¡lo somni que desitjava
convertir en realitat!

Jo crech que la moda aquesta
no es més qu' un ganxet molt fi
qu' al sexo fort fa glati
y engrescantlo 'l treu de testa.

Diuhén ellas, las senyoras,
qu' es higiénich, saludable...
jo dich més... qu' es admirable;
¡sobretot á certas horas!

Al mitj día, ab la calor
y ab los nervis exaltats
los homes mes apocats
se tornan homes de cor.

Y allavors ja tothom sab
qu' ab la pensa acalorada
per la dona que li agrada
qualsevol fa un còp de cap.

Que lluheixin las donzellas
sos pamels ab segons fins
ho comprench, pro 'ls pergamins
que moltas senyoras vellas
pe 'l carrer van ensenyant,
es cosa que no m' agrada
perque... la pell arrugada
may ha estat gens elegant.

Jo crech també y ab rahó
qu' al últim s' haurá tornat
la moda vulgaritat
y allavors sense impressió
puig que per costum tindré
lo qu' ara es nou y atractiu
y elegant y aperitiu
cap cas de segú 'n farém.

Y entretant ja tinch pensat
un medi per no engrescarme
y aixís no podrán cassarme
y estaré del cop lliurat,
y 'm riuré de seduccions,
tentacions y altras fatleras
no més portant las ulleras
que m' han fet á ca 'n Corrons.

Los vidres son mon invent,
y ara, si 'l volen saber...
—¿Son vidres negres, potser?
—¡Ca, barret, vidres d' augment!!

M. RIUSEC

LA TOMASA.

GALERIA DE CELEBRITATS

Carlos G. Vidiella

D. CÀRLOS G. VIDIELLA

Es músich d' execució,
sèntiment y valentía,
y en son front lo foch hi nía
de sagrada inspiració.

Toca ab gust y ab propi estil,
y sos recursos són tals,
que treu notas celestials
de lo teclát de marfil.

NOVETATS.—La companyia Larra no ha presentat altra novel·la que la representació de *El alcalde interino*, en la que lo senyor Larra va demostrar ser un notable actor còmic i que sab caracteritzar-se ab notable perfecció. De segur qu' es una de las obras més favoritas que té en son llarch repertori. Se veje molt ben secundat per los artistas de la companyia.

A causa de explotarse las mateixas obras que ja s havian executat en lo teatro Calvo-Vico, fá que en las funcions que dona eixa companyia hi freqüenti poca concurrència, pus creyém que no basta haver mudat algun artista per fer nova campanya, sino que ademés se necessita variació de repertori.

Sens dubte comprenent en algo nostra creencia s' está preparant l' estreno de *Pinturas al natural*, per lo que la Empresa está confeccionant trajos y demés accesoris per presentar-lo ab propietat.

Dimars últim se verificá una extraordinaria funció destinada á benefici de dos artistas que quedaren en situació precaria á causa del incendi del teatro de Tárrega y en la que per deferència als beneficiats, ademés de la companyia Larra que executá dos de sas millors obras, hi prengueren part las distingidas actrius senyoras Alverá y Parreño, y los senyors Goula, Fuentes, Pinós y castillo, executant la bonica comedia de nostre director senyor Ferrer y Codina, titulada, *Aucells de paper*, y la castellana, titulada: *Pobre porfiado*, en las que dits actors, per sa vis còmica y xispejants chistes de las obras, causaren contínua hilaritat al públich, tenint que presentarse al final de abdós obras á rebre los aplausos del públich.

CATALUNYA.—*Las hijas del Zebedeo* sarzuela dels senyors Estremera y Chapí que actualment á Madrid está fent furor, obtingué en eix elegant teatro un regular exit y encar fou degut á la consideració que mereixian los noms de sos autors. Verdaderament sensible 'ns es lo haver de veure que obra que vingui anunciada ab tant bombo, de Madrid, al ser trasmesa en nostre públich rebi una soberbia sotregada y las mes de las vegadas es ab rahó sobrada. Encar que en eixa obra algunas de sas escenas son escrites ab naturalitat y no escasas de xistes, en tota ella hi ha un argument tant poch interessant, passntli al públich casi desaparebutts alguns de sos conceptes. De la música ab tot y ser de Chapí, precis es fer constar que la festiva ó lleujera la coneix poch, y si en alguna pessa se 'n veu un petit sabor, prompte s' hi observan reminiscencias de altrás obras d' ell mateix, puig los dos números més notables d' eixa obra son copia exacta de *La Bruja* y *Los lobos marinos*.

No 's pot achacar son regular éxit á la execusió, puig los artistas si bé en lo dia del estreno estavan bastant insegurs dels papers (á causa sens dupte de la precipitació al posarla en escena) en las representacions succesivas, segurs ja, feren tot lo possible per portar la obra á port, pero inutil resultaren sos esforços.

De *I ferocci romani*, *Moros en la Costa*, *Hija mia*, *El hombre es débil*, *La Calandria* y demés obretas que 'ns ha posat eixa companyia, sols dirém que totas han sigut rebudas ab aplauso obtenint algunas de ellas un perfecte desempenyo per part de sos primers artistas, senyoras Alverá y Gonzalez y senyors Bosch y Escriu.

Al estreno de *La Calandria* que tingué lloch lo dimars, al repetir-se lo duo que tant magistralment cantaren la senyoreta Gonzalez y lo senyor Bosch, se n' aná la orquesta per los cerros de Ubeda logrant mostrás d'.... admiració per part del públich.

Al entrar en máquina nostre número estava anunciat l' estreno de la revista ¡*A tí suspiramos!* per lo que la Empresa per presentarla ab propietat, hi ha fet gasto de consideració logrant ademés que sos autors baixessin de Madrid per assistir al estreno.

TIVOLI.—En *La Sonámbula*, ha pogut fer gala de sas notables facultats en l' art líric la Sta. Fons, per lo que fou objecte d' una ovació, principalment en lo magnífich raconto del final de l' ópera. També obtingueren aplausos los Srs. Brotat y Leoni. La orquesta creyém basta ab dir que estigué á la altura que 'ns te acostumada la batuta del mestre Perez Cabrero.

Estava anunciada *Luccia di Lammermoor* per debut de la senyora Bianca de Nieves.

Carmen continua proporcionant plens y aixó que ja som á la 21.ª representació y á jutjar per l' exit de la 20.ª senyora blava que ahir s' estrenés.

NOU RETIRO.—Ab escassíssim éxit s' estrená *D. Jaime el Conquistador* que ni per la lletra ni per la música era mereixedora á altra distinció.

Indubtablement mol agonitzant deu estar lo género pantorrillesch quant autors de punta com ho son los d' eixa obra, arriban á concebir aquet *D. Jaime*.

S' ha representat ab éxit la coneguda sarzuela *Monomania musical* y ia Empresa per no tráurer la monomania en lo públich en eix género, está preparant *Oro, plata, cobre y... nada*, ademés de preparar ab aparato la reprise de *El proceso del Can-can*.

CIRCO EQUESTRE.—Ab lo mateix aplauso de las primeras representacions continúa executantse la notable pantomima: *Una caceria en tiempo de Luis XIV*, fentse repetir tots los días l' escena de la cassa.

Molt ben rebuda ha sigut la familia Moser, y obtenent diariament aplausos los Nagels, Balaguer, Scarcelli, Kremó y demés artistas de la companyia.

UN CÒMIC RETIRAT.

Hem rebut una insolenta carta d' un tipo estrambòtich que s' enfada per que no li publiquem las sevas bestiesas. Allá van alguns párrafos d' ella.

Ve jo ja ho veig,

L' halago y fa més que tot.

Un altre vegada.

No 'm dirigeixo aytal doncell.

Rovellat com lo númen de Staramsa lo copista.

Pasinso per allí ho per allí.

Y creyém que ja basta per dar á coneixer á aquest literato porronayre qu' s' firma J. Abril Virgili y que 'l coneixen á casa seva.

En l' incendi ocorregut en Saragossa, diu que á la mitja hora de cremar la casa varen comensar á tocar los pitos los serenos, que tampoch varen sentir los crits de socorro dels duenyos de la casa.

* *

Que prengin paciència los saragossans; ahir al carrer de S. Olaguer, un lladre va campar per la seva al mitx del carrer, flamench en má, y quan es va veure un municipal, lo lladre ja devia estar esmorsant en lo Ninot.

MONEDA CORRENT'

Los vehins m' han dit qu' aixins
que jo soch fora, entra ell.
—¿De debó?
—Cent cops distints.
—Doncas jo 't dich que 'ls vehins
tenen los ulls al clatell.

NOSTRES PUBLICHS

El de Romea.

El del antich Odeon.

El del Eldorado.

El de 'n Mário.

EFES.

En lo banquet mónstruo que s' ha donat á París, s' ha calculat que fent una botifarra de la carn y peix que s' ha empleat, podria lligarse lo globo terrestre y ferhi un nus de tres kilómetros.

Quina botifarra per darla als conservadors!
Y la pendrían...

Llegeixin l' article de *La Publicidad* «El ciclón de Granada».

Es deliciós!
ó es que jo 'ls hi tinch manía,
pus qualsevol juraría
qu' es fet de 'n Perez Galdós.

Lo doctor Audet ha sigut nombrat president de la *Academia Internacional de Ciencias Médicas*; haventho celebrat ab un *banquete* en los jardins del Retiro en companyia de los Srs. Huelves, Temprado, Viñals, Segovia, Muela y altres.

Y donchs?... Y la circular del Sr. Baró?
¡Quina planxa!

Los diaris de Berlín á proposit de l' entrevista dels dos emperadors dihuen qu' al abressarse aquets, se 'ls varen humitejar los ulls.

Aquesta noticia fa enternir.
Jo també casi ploro!
¡Plorém tots?

L' arcalde de Zamora ha prohibit per medi de «Bando» lo renegar.

Dignissim d' aplauso es lo pensament del Arcalde de Zamora; pero llástima de quartos que s' ha gastat, perquè Espanya y encara mes Italia, son dos paissos que sense renegar no sabrían enraonar.

Es lo distintiu de las rassas llatinas. Per algo haviam de ser católichs.....

Recomaném als nostres lectors l' article de D. Lluís Taubada, titulat: *Los estrenos*, insertat en *El Suplemento* del 15 del corrent. Lo minyó coneix la fusta.

Quants s' hi haurán tingut de veurer aludits.....
Los Devegades, Mironis y C.^a dirían: *Te veol!*

Las funciones anunciadas per la Companyia Catalana en Sabadell váren tenir que cambiarse per indisposició del reputat actor D. Iscle Soler.

Celebrarém la millora de tan notable artista.

En Alicant un municipal va empenyarse á fer tornar en sí á un borratxo, á cops de sabre.

Lo Sanchez sols vá lograr deixar-lo mitj mort.

Després hi ha qui diu que los municipals no serveixen de rés.....

Ya s' ha firmat lo contracte per un empréstit de 50 milions de pessetas en or, entre el Banch d' Espanya y la casa Rothschild de París.

Si es aixís, ja hem vist l' empréstit.

¿Quant veurém l' or?

Ara, ara será rich l' Estat.

Varios propietarios de Cuba han cedit al Estat extensos terrenos per establiments agrícolos colonials.

Quartos hem de menester, que terrenos per cultivar prou que 'n tenim aquí á Espanya qu' es mes á la vora y no hi ha vómit.

Y després que per treuernos brassos, basta y sobra ab Montevideo y Buenos Ayres.

Or! or! necessitém; encara qu' ara ab l' empréstit del Banch hasta hi empedrarém los carrers.

En lo Poble Sech ja tenen un Teatro titolat: *Teatro Pintoresco* y ja s' han publicat prospectes y cartells ab lo personal de la Companyia que per lo nombrosa fa la pols á la de 'n Mário.

Pero voléu dir, Pigat, que no 'ns ensarronéu ab aquella llista de donas? Corretjer, Coello, Blanca y que sé jo quantas més.....

No, vaja, ja n' hi ha bona colla, si no son pintadas.
Sort que l' *Asiático* també sabém que treurá las unglas, pus hi ha contractats artistas de primera y de merit reconegut.

Nada, á lluytar!

No arman poch xibbarri alguns diaris sobres si D. Francisco vá ó no vá ab D. Anton.

Que hi vaigi ó no, al pais li ha de resultar completament igual. Tan malament d' un modo com del altre.

¿M vol creurer Sr. Francisco?

Fassi lo que li sembli, que 'ns tindrà sense cuidado.

¿Que no 's poden sebrer los noms dels deixeples del Col·legi d' *Adulte*, os rovellats descubert á un carrer paregut al dels Tallers?

Crech que s' hi fallava l' as d' oro encara que fos trunfo.
Buffa!

Bé, lo poble ha de ser *Llibre*.

Las carreteras que de Barcelona conduheixen á S. Martí de Provensals tant á la barriada del Clot com á la del Taulat están en un estat que fa caurer la cara de vergonya. No sembla sino qu' aquell poble no pagui la enorma contribució que paga.

¿Que no hi ha rés dedicat per conservar aquellas carreteras?

Al menos que 's reparteixi àrnica y desfilas als qu' hem de frequentarlas. May ens eixirá tant car.

La visita del Emperador de Alemania á la Reyna d' Inglaterra diu que va tenir per objecte dar explicacions á aquesta soberana per lo seu net, respecte á certs extrems á que va dar lloch la mort del Emperador Federico.

Be..... rés..... que ho va anar á contar á son àvia.

Ha sortit un nou periódich casi esclusiu d' anuncis, titulat: «*El Argus*» que á jutjar per la Gramática que gasta, podria titularse: «Nou tractat de barbaritats al alcans de totas las intel·ligencias.»

¡Ah! se reparteix gratuïtament en los teatros.

No faltaria sino que encara fessin pagar algo.....

Teniam pensat dedicar un article á propòsit del viatge á Europa del Célebre Edison, pero se n' ha parlat tant en tots los periódichs, que creyém fora inútil nostra tasca.

Solsament contarém una anécdota d' aquet célebre sabi extreta d' un diari de Provincias.

Edison té una nena de pochs anys molt entremaliada.

Quan fa alguna rebequeria, agafa lo célebre inventor un fonógrafo y l' aplica á la nena, quedant impresas en la màquina las sevas paraulas y exclamacions.

L' objecte de Edison no es mes que 'l demostrar á la seva filla quan siga gran, tot lo entremaliada que es avuy.

Srs. Administrador de Correus.

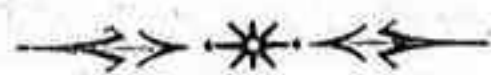
Casi totas las setmanas per haberse estraviat algun paquet, hem de remetre segon envió á un ó altre corresponsal (quant no son dos ó tres).

Eixa setmana ha tocat lo torn al de Port-Bou.

¿Quant s' acabarà tanta broma?

SECCIO REGILIOSA

SANT DEL DIA:—S. Públich Màrtir.

Li va tocar lo torn á una nena de sis anys al carrer de la Riera Alta, que fou arrollada per lo tramvia número 1, de la companyia de Sans á Barcelona.

Lo salva-vidas no va salvar rés.

La funció de indemniscions no es fácil que tinga lloch.

Lo Públich predicant en desert.

QUARANTA HORAS.

Son cada dia en lo Submarí Peral.

No se sab quan se reservarà.

L' entussiasme es indescriptible.

Telégramas

Madrid, 20, 8 matí.—S' ha suhat molt pero al fi s' han trovat Concejals.

Veyám si haurán de tornar á picárlosi los dits...

Id. 21, 7 id.—S' ha agafat un lladre que va robar 3 pessetas y vint céntims d' una botiga.

Es diu si ha pogut guanyar la frontera lo recaudador del Banch de Espanya en Murcia que va fugir ab una gran cantitat.

FLORS Y VIOLAS.

París, 19, 3 tarde.—Un tintorer, Mr. Prepuce, está fent estudis per aclarir lo color del rey negre, qu' está cridant l' atenció en aquesta capital.

Ahir lo tenia casi de color de préssech... Lo rey reyal!

S. Sebastiá, 19, 5 id.—A un banyista que 's banyava en pel, li van fer aná á posar los calsotets desseguida. No va haberhi desgracias personals.

AVIS IMPORTANT

Als coleccionistas de la *Galeria de Celebritats* de **La Tomasa**

Vista la gran aceptació que ha tingut en nostre periódich la *Galeria de Celebritats*, ja sia per lo perfecte parecut, ja per lo interessant autógrafo, per qual motiu se fa indispensable lo guardarse en tota persona aymant de las lletas y arts, la Direcció d' eix periódich, determiná fer un tiratje especial de los retratos de dita *Galeria*, el que vá imprés en paper de classe superior, no costant lo preu mes que 10 céntims.

Al mateix temps debèm notificar que se han reimprés tots los números del periódich que s' havian agotat, per lo que ja podrèm servir coleccions completes, aixis com números solts al preu ordinari de 10 céntims.

ISIDOR FRIAS-FONTANILLES

POESIAS

Sérias, Festivas, Humorísticas y Satíricas.

Un elegant tomo de 224 páginas imprés en paper superior.

Preu 2 pessetas.

De venta, en la Administració d' eix periódich
(S. PAU, 56.)

NOTICIAS MARITIMAS

Lo vapor *Teatro Espanyol* Capitá *Vico* ha sortit p' els astilleros de Figueras, Tarragona, Tortosa, & á veurer de reparar sas averias.

Los mariners vells li aconsellan que vagi al arsenal de Buenos Ayres, únich lloch hont poden posarlo en estat de tornar á navegar.

A la major breuetat se vendrá en pública subasta lo casco del berganti, *Café de las Delicias* que va naufragar á la Rambla del Centro.

Després de pagar los drets del subastador y altres, y las missas á S. *Gayetano*, no quedará res per l' estra.

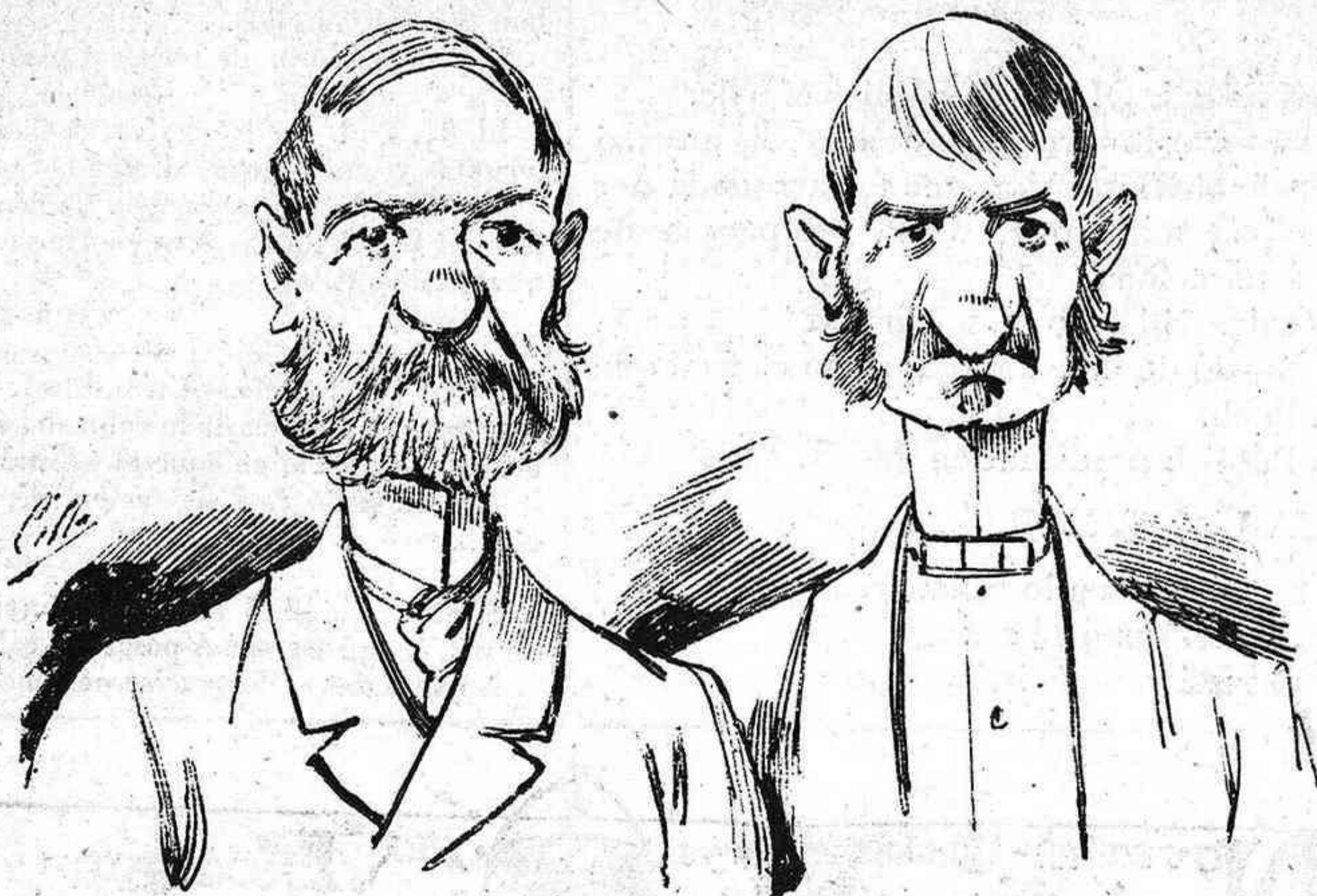
CORRESPONDENCIA

F. Llopenci. Res del qu' ha remés serveix. - Salvador Maseras, Frederich Olivé, Ignasi Iglesias, Conforme y en cartera. - B. Torrents. Anirá alguna cosa. - J. A. Tot está bé. - J. Prats. Anirá algo. - Anton Navarro. - Lo que 'ns envia no serveix per ser llarch en extrém. - F. Casanovas y V. No sabiam que fos tan fort de genit. Lo qu' envia no serveix; Ara no 's torni á enfadar. - Amadeo. Lo mateix li dich, salero. - R. T. T. Aceptat y en cartera. - D. Bartrina. Anirá. Lo demés que diu si s' ha admés, ja sortirá. - Fandilleta. - L' articlet no 'ns serveix. Hasta lo dimars mati hi ha temps.

Tot lo qu' hem rebut per la Secció de Trenca-closcas, ho contestarem degudament en lo próxim número.

GIMNASTICA NAPOLITANA

Facsimile fet exprés de dos dels que van trovar jugant á saltá y parar allá al carré dels Tallers

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

Tercera, nota musical hu-quarta nóm de dona, la segona una vocal y si buscas la total es carrer de Barcelona.

APRESENT FORNER.

II.

A la primera invertida acostumo á pendre dos perquè 'm curi aquesta tós que m' ataca desseguida, quant escriurer me convida un total que tinch molt grós.

LLUMANERA DE SALA.

MUDANSA

Treballant dins un total en Pep del carrer del tot, 's feu ab lo tot un tot per no matar un total.

FANDILLETA Y C.^a

TRENCA-CAPS

¿Mes arna?

Ab aquestas lletras formar lo nomina població catalana.

E. COSTA

PROBLEMA

Buscar quatre cantitats que agregadas fasin lo número 320, y que sumadas, restadas, multiplicadas y divididas per un mateix número, donguin resultats iguals.

T. V. O.

TERS DE SÍLABAS

• • • • •
• • • • •
• • • • •

Sustituhir los punts ab lletras, de modo que hõrizontal y vertical la primera ratlla digui una prenda de roba, segona, una carrera eclesiástica y la tercera, en los estudis.

K. NOVAS DEL K. STELL.

GEROGLIFICH

I A A
R T E L A
T

10000
O R D I.
ms.

JOSEPH TERRI

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO ANTERIOR

Xarada.—Ca-ro-li-na.
Sinonimia.—Carme.
Anagrama.—Mico.
Trenca-closcas.—Lo Pare Conveniencias
Logogrifo numérich.—Calderón.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL·LUSTRAT Y LITERARI

Preus de subscripció:

Espanya y Portugal, trimestre. . . . . 1'50 ptas
Cuba y Puerto Rico id. 2   "
Extranger id. . . . . 2'50   "

NOTA.—Tota reclamació podrà dirigir-se á la Administració y Redacció del periódich, carrer de Sant Pau, n.º 56, LITOGRAFIA DE RIBERA Y ESTANY.

Lit. Barcelonesa, S. Pau, 56.—Barña